

УДК 37.091.21:796.3

Костенко М.П.¹, Мануков Н.В.²

¹ канд. пед. наук, НУБіП України

² студент, НУБіП України

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ ТРЕНЕРІВ З ІГРОВИХ ВИДІВ СПОРТУ

Специфіка спортивної діяльності полягає у взаємодії двох тісно інтегрованих складових: фізичної (моторної) і психічної.

Успіх рукової діяльності багато в чому залежить від уміння гравців долати внутрішнє напруження, боротися зі стресом, максимально реалізуючи в змагальній обстановці свої фізичні, технічні та тактичні можливості. У зв'язку з цим основним завданням тренера є підготовка гравця, здатного боротися зі стресом та оцінювати перебіг гри та приймати миттєві рішення з урахуванням специфіки командної взаємодії.

Для підготовки майбутніх тренерів ігрових видів спорту необхідно посилити психологічну підготовку в межах вивчення психолого-педагогічних дисциплін, що викладаються у закладах вищої освіти.

Аналізу стану психолого-педагогічної підготовки майбутніх тренерів присвячено роботи таких видатних науковців: О. В. Байрачний, В. І. Левків, Є. О. Павлюк, які зазначають, що для ефективної організації підготовки майбутніх тренерів доцільно використовувати наступні педагогічні технології: фасилітації, малих груп, кейс-технологію, проєктного навчання, ігрового навчання [1,3,4].

Відповідно до визначення Р. Ксерті, фасилітація – це організація процесу колективного розв'язання проблем у групі, яка керується фасилітатором (ведучим, керівником).

Залучення студентів до вивчення та використання техніки фасилітації сприяє формуванню в них навичок, які можуть бути застосовані: у груповій і командній роботі; при управлінні людьми; при проведенні нарад і зборів; управлінні процесами та змінами.

Як зазначають Л. К. Майклсен, А. Б. Найт та Л. Д. Фінк, використання технології малих груп сприяє формуванню команди, кожному члену якої притаманні високий рівень особистої відповідальності за успіх групи та високий рівень довіри до членів групи [5].

В ігрових видах спорту для досягнення перемоги необхідна чітка взаємодія всіх спортсменів. На основі використання технології малих груп досягаються такі результати: актуалізується важливість теоретичної підготовки; розвиток навичок командної роботи; формування досвіду студентів з організації колективної співпраці з метою вирішення різноманітних завдань (атмосфера суперництва, що незмінно виникає в колективі спортсменів приблизно рівної кваліфікації, позитивно позначається на їхньому ставленні до роботи, сприяє ефективнішому її виконанню, підвищенню працездатності).

До активних методів сучасної освіти належить кейс-технологія (case-study), що складається з методу аналізу ситуацій та ситуаційного навчання. В її основу покладено створення проблемної ситуації на основі фактів із реального життя, що відкриває широке поле для підготовки майбутніх тренерів. В ігрових видах спорту необхідно постійно проводити аналіз та шукати рішення ситуацій, які склалися під час матчів у власній команді чи в суперників, визначати, яким шляхом необхідно рухатися, щоб досягти найкращого результату [2].

В основі технології проектного навчання лежить розвиток пізнавальних навичок студентів, уміння самостійно конструювати власні знання і орієнтуватися в інформаційному просторі, розвиток критичного мислення.

Застосування технології проектного навчання у системі підготовки майбутніх тренерів сприяє формуванню таких компетентностей: навчально-пізнавальна (формулювати та вирішувати проблему); соціокультурна (визначення актуальності та значущості проблеми для людини і суспільства в цілому); ціннісно-смилова (в проекті окреслюється ставлення студента до проблеми, розкривається її ціннісний зміст).

Отже, використання технології проектного навчання у системі підготовки студентів до майбутньої тренерської діяльності дозволяє зосередити увагу не лише на удосконаленні рухової активності, а й на інтелектуальному розвитку студентів, що без сумніву підвищує авторитет тренера.

Особливе місце в системі підготовки майбутніх тренерів відводиться ігровому аспекту навчання. У грі розвиваються продуктивне, творче, пошукове мислення майбутніх тренерів, розвиваються їх комунікативні навички, причому це відбувається в площині виконання майбутніх посадових обов'язків і функцій.

Використання таких педагогічних технологій як фасилітації, малих груп, кейс-технології, проєктного та ігрового навчання є одним з найперспективніших шляхів удосконалення процесу підготовки майбутніх тренерів ігрових видів спорту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Байрачный О. В. Психолого-педагогическая характеристика деятельности тренера в системе детско-юношеского футбола на современном этапе. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*: зб. наук. праць. Житомир. 2016. № 1. С. 241–247.
2. Костенко М. П. Підготовка майбутніх тренерів з футболу до формування групової рефлексивності спортсменів дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Київ. 2021. 315 с.
3. Левків В. І. Модель формування професійної компетентності майбутніх тренерів-викладачів зі спортивних ігор у вищих навчальних закладах. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 15*.
4. Павлюк Є. О. Теоретичні і методичні засади професійного становлення майбутніх тренерів-викладачів у процесі фахової підготовки : дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. Хмельницький, 2017. 629 с.
5. Michaelsen L. K., Knight A. B., Fink L. D. *Team-Based Learning: A Transformative Use of Small Groups in College Teaching*. Westport : Stylus Publishing, 2004. 304 p.